

PRAATPLAAT GEZONDER ETEN zo gebruik je 'm in de praktijk

In deze toelichting leggen we je graag uit hoe je de Praatplaat Gezonder Eten kunt gebruiken in de praktijk. Hieronder noemen we in het kort de stappen die je kunt zetten met een patiënt. Daarna werken we die stappen verder uit.

1. Formuleer een doel
2. Pak de praatplaat
3. Kies een hoofdcategorie
4. Specificeer de productgroep
5. Beschrijf een concrete actie

1. Formuleer een doel

Als je met jouw patiënt het gesprek aangaat over voeding, is het aan te raden om eerst te verkennen waarom de patiënt gezonder zou willen eten. Laat je patiënt zelf een doel formuleren om naartoe te werken. Dat maakt het voor de patiënt urgenter en zal motiverender werken. Vindt hij/zij het lastig om een doel te bedenken? Dan kun je helpen met voorbeelden van concrete doelen:

- Ik wil mijn kleinkinderen zien opgroeien
- Ik wil mijn kleding (weer) passen
- Ik wil mezelf (weer) fit voelen
- Ik wil trots zijn op mezelf
- Ik wil geen medicijnen (meer) gebruiken

2. Pak de praatplaat

Daarna ga je samen met de patiënt bekijken wat een verbeterstap kan zijn in zijn/haar eetgedrag. Pak de praatplaat erbij. Je kunt de praatplaat op tafel leggen, zodat je hem samen met je patiënt kunt doorlopen. Door de patiënt de praatplaat zelf te laten invullen, wordt het echt iets van de patiënt zelf. Dat zal de motivatie om er ook echt mee aan de slag te gaan vergroten.

3. Kies een hoofdcategorie

Het eerder geformuleerde doel is het uitgangspunt van de praatplaat. Laat de patiënt zijn/haar doel invullen bij: 'Ik ga gezonder eten omdat...'. Bespreek vervolgens welke voedingsstof(fen) of energie (calorieën) de grootste invloed heeft (hebben): suiker, zout, verzadigd vet of calorieën. Dit zal met name bepaald worden aan de hand van de aandoening, de bloedwaarden en het huidige gedrag van je patiënt. Het kan behulpzaam zijn om eerst met je patiënt alle productgroepen langs te lopen en te bekijken van welke producten hij/zij veel eet/drinkt. Laat de patiënt de hoofdcategorie aanvinken waarmee hij/zij aan de slag wil gaan.

4. Specificeer de productgroep

Daarna maak je samen de stap nog concreter door de patiënt binnen de hoofdcategorie een productgroep te laten kiezen waarvan hij/zij minder gaat eten/drinken. Laat de patiënt het betreffende hokje aanvinken. De getoonde voedingsmiddelen op de praatplaat zijn voorbeelden en kunnen patiënten helpen te bedenken wat zij op dit moment veel eten/drinken.

Let op: Op de praatplaat staan bewust alleen producten die buiten de Schijf van Vijf vallen. Mocht een patiënt erg veel eten van een product dat wel binnen de Schijf van Vijf valt, bijvoorbeeld brood of fruit, dan kun je uiteraard adviseren daar wat minder van te eten.

5. Beschrijf een concrete actie

Tot slot bepaalt de patiënt een concrete actie die hij/zij wil nemen. Dit gebeurt aan de hand van een als-dan-plan (implementatie intentie): 'Als ... dan neem ik ... in plaats van ...'.

Twee voorbeelden:

- Als ik na mijn werk thuis kom, dan neem ik een glas water in plaats van een glas cola.
- Als ik iets wil snacken bij een film, dan neem ik een handje ongezouten noten in plaats van chips.

Door gedrag te koppelen aan een moment of een behoefte, wordt de actie concreter en haalbaar. Het kan de patiënt helpen om meerdere acties en dus als-dan-plannen te maken (bijvoorbeeld drie). Op die manier hangt niet alles af van één actie/plan. Zorg ervoor dat de patiënt kiest voor kleine maar uitdagende stappen, die aansluiten bij (de leefstijl van) de patiënt.

Laat de patiënt het als-dan-plan invullen op het scheurblok en geef het ingevulde velletje mee naar huis. Adviseer je patiënt het blad ergens in huis neer te leggen of op te hangen waar het als herinnering kan dienen, zoals op de koelkast. Als het je patiënt na verloop van tijd gelukt is om de voorgenomen verandering(en) vol te houden, zou je aan de hand van de praatplaat een nieuwe stap kunnen bespreken.

Heel veel succes met de Praatplaat Gezonder Eten. Mocht je opmerkingen of suggesties hebben, dan horen we dat graag via professionals@voedingscentrum.nl

Meer informatie

Wil jij meer informatie over voeding in relatie tot diverse aandoeningen?

Dan kun je terecht op onze website speciaal voor huisartsen en praktijkondersteuners

www.voedingscentrum.nl/huisartsenpraktijk

Ik ga gezonder eten!

Ik ga gezonder eten omdat: _____

Ik ga minder nemen van:

Calorieën	Suiker	Zout	Verzadigd vet
☐ gezoete zuivel 	☐ gezoete zuivel 	☐ kaas 	☐ volle zuivel
☐ vlees(waren) 	☐ sauzen/smaakmakers 	☐ vlees(waren) 	☐ vlees(waren)
☐ koek/gebak 	☐ koek/gebak 	☐ sauzen/smaakmakers 	☐ koek/gebak
☐ suikerhoudende dranken 	☐ suikerhoudende dranken 	☐ hartige snacks 	☐ harde vetten
☐ snoepgoed 	☐ snoepgoed 	☐ kant-en-klaar maaltijden 	
☐ alcohol 	☐ alcohol 		

Mijn plan:

Als ik _____

dan neem ik _____

in plaats van _____